

U S N E S E N Í

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 19. ledna 2017 v řízení o dovolání, které podal obviněný **Petr K r a m n ý**, nar. 19. 5. 1978 v Karviné, trvale bytem Karviná, Tovární 2440/3, proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 1. 6. 2016, sp. zn. 5 To 20/2016, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 50 T 5/2015, o návrhu obviněného na vyloučení soudců tvořících senát, jež má ve věci rozhodnout, **t a k t o :**

Podle § 30 odst. 1 tr. ř. jsou soudci JUDr. Ivo Kouřil, JUDr. Jan Engelmann a JUDr. Michal Mikláš vyloučeni z vykonávání úkonů trestního řízení v trestní věci obviněného Petra Kramného, a to v řízení o dovolání vedeném u Nejvyššího soudu pod sp. zn. 6 Tdo 1593/2016 v trestní věci Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 50 T 5/2015.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Řízení předcházející

1. Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 7. 1. 2016, sp. zn. 50 T 5/2015, byl obviněný Petr Kramný (dále jen „obviněný“ nebo „dovolatel“) uznán vinným zvlášť závažným zločinem vraždy podle § 140 odst. 2, odst. 3 písm. a), c) tr. zákoníku, za který byl podle § 140 odst. 2 tr. zákoníku odsouzen k výjimečnému trestu odnětí svobody v trvání dvaceti osmi roků, pro jehož výkon byl podle § 54 odst. 2 písm. d) tr. zákoníku zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byl zavázán k povinnosti nahradit ve výroku tohoto rozsudku specifikovanou škodu. Podle § 229 odst. 1 a 2 tr. ř. byli zde uvedení poškození zcela nebo částečně odkázáni se zbytkem nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. O odvoláních podaných obviněným, jeho matkou Irenou Rychlou ve prospěch obviněného a státním zástupcem v neprospěch obviněného rozhodl Vrchní soud v Olomouci rozsudkem ze dne 1. 6. 2016, sp. zn. 5 To 20/2016, tak, že podle § 258 odst. 1 písm. d), f), odst. 2 tr. ř. rozsudek soudu prvního stupně částečně zrušil, a to ve výroku o trestu a náhradě škody ve vztahu k poškozeným Erichu Niciejovi, Radmilu Niciejovi a Martinu Niciejovi. Za splnění podmínek § 259 odst. 3 tr. ř. nově rozhodl tak, že obviněného odsoudil podle § 140 odst. 3 tr. zákoníku k výjimečnému trestu odnětí svobody v trvání dvaceti osmi roků, pro jehož výkon ho podle § 54 odst. 2 písm. d) tr. zákoníku zařadil do věznice se zvýšenou ostrahou, podle § 228 odst. 1 tr. ř. ho zavázal k povinnosti nahradit ve výroku tohoto rozsudku specifikovanou škodu a podle § 229 odst. 2 tr. ř. odkázal shora uvedené poškozené se zbytkem jejich nároků na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

3. Proti citovanému rozsudku Vrchního soudu v Olomouci podal obviněný dovolání, které bylo Nejvyššímu soudu společně s trestním spisem předloženo dne 11. 11. 2016. Věc byla v souladu s rozvrhem práce přidělena do senátu č. 6. Uvedený senát dne 14. 12. 2016 pod č. j. 6 Tdo 1593/2016-I.-154 rozhodl podle § 30 odst. 1 tr. ř. o vyloučení soudce JUDr. Vladimíra Veselého z vykonávání úkonů trestního řízení v trestní věci dovolatele.

II.

Námítka podjatosti a vyjádření k ní

4. V návaznosti na toto rozhodnutí uplatnil **obviněný** prostřednictvím podání zpracovaného jeho obhájkyň, jež bylo dovolacímu soudu doručeno dne 10. 1. 2017, námitku podjatosti i zbývajících stálých členů senátu č. 6 a rovněž i soudce náhradního.

5. V odůvodnění své námitky obviněný uvedl, že se oprávněně domnívá, že je podjatý celý senát č. 6, tedy všichni soudci tohoto senátu, tj. JUDr. Ivo Kouřil a JUDr. Jan Engelman a nově i JUDr. I. Mikláš (správně JUDr. Michal Mikláš), neboť od 11. 11. 2016 do 14. 12. 2016 uplynula dosti dlouhá doba, po kterou vyloučený soudce ničeho nekonal ve vztahu k oznámení skutečností odůvodňující předmětné usnesení Nejvyššího soudu. Nadto se podle svého hodnocení oprávněně a důvodně domnívá, že právě projednáním důvodu podjatosti v neveřejném zasedání se členy senátu č. 6, sdělením obsahu rozhovoru s doc. MUDr. F. Vorlem, zejména jeho hodnotícího stanoviska *ke znaleckému posudku zpracovanému k návrhu obhajoby*, je ovlivněn senát č. 6.

6. Dovolatel vyjadřuje oprávněnou pochybnost o podjatosti soudců senátu č. 6, nyní včetně JUDr. I. (pozn. Michala) Mikláše, která je takové intenzity, aby odůvodňovala jejich vyloučení z uvedené věci. Tento jeho oprávněný a důvodný názor akcentuje fakt, že jeho věc je i na poměry České republiky zvýšeně medializována, neboť celá kauza je výdělečným podnikem bulvárních médií. Dovolatel tvrdí, že *„[k]auza vyvolává zvýšenou pozornost i veřejnosti, s čímž se denodenně setkává nejen obhájkyň a její rodina, ale i rodina Petra Kramného“*. Oprávněně se domnívá, že kolegialita vyplývající ze společného výkonu soudcovské funkce v senátu č. 6 musela vyvolat zvýšený zájem kolegů o hodnotící závěry doc. MUDr. F. Vorla, který dobře věděl o tom, že dovolání bylo podáno v říjnu 2016. Obviněný klade otázku, zda říjnový oběd s JUDr. Veselým byl pouhou náhodou.

7. Obviněný dovozuje, že jím zmíněné je takovou skutečností, která by ve smyslu ustanovení § 30 odst. 1 tr. ř. vedla k pochybnostem, že žádný soudce tohoto senátu nemůže ve věci nestranně rozhodovat, když tvrdí, že vztah mezi soudci na jednom pracovišti, vyplývající z jejich vzájemného pracovního styku, může být důvodem pro vyloučení soudců senátu č. 6. S oporou o nálezy Ústavního soudu [nálezy sp. zn. I. ÚS 371/04 ze dne 31. 8. 2004 (N 121/34 SbNU 255) a sp. zn. II. ÚS 551/03 ze dne 16. 5. 2006 (N 101/41 SbNU 297)] poukazuje na to, že *„[i]ntegrovní součástí práva na spravedlivý (fair) proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále též "Listina") a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále též "Úmluva") je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost*

a nezaujatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů práva v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky)".

8. V návaznosti na uvedené poukazuje obviněný na to, že závěry ústavního posudku jsou obecnými soudy hodnoceny jako jeden z usvědčujících důkazů. S oporou o rozsudek ESLP ve věci Chmelíř proti České republice ze dne 7. 6. 2005, stížnost č. 64935/01, § 55, připomíná, že v rámci objektivního testu nestrannosti se vždy zkoumá, zda osoba soudce poskytuje dostatečné záruky vylučující jakoukoliv oprávněnou pochybnost o jeho nestrannosti a že při tomto testu je nutné zjistit, zda existují skutečnosti, které by mohly vzbudit oprávněnou pochybnost o nestrannosti soudce. Dovolává se nálezu Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 441/04 ze dne 12. 1. 2005 (N 6/36 SbNU 53), v němž je zaujat názor, že „*nestačí, že se soudce subjektivně necítí být podjatý ve vztahu k účastníkům či věci, ale i objektivně nahlíženo musí být vyloučeny oprávněné pochybnosti o jeho nestrannosti*“, jakož i nálezu sp. zn. I. ÚS 167/94 ze dne 27. 11. 1996 (N 127/6 SbNU 429)], z něhož vyjímá, že „*[n]ejde [...] pouze o hodnocení subjektivního pocitu soudkyně, zda se cítí nebo necítí být podjatá, anebo [o] hodnocení osobního vztahu k účastníkům řízení, ale o objektivní úvahu, zda - s ohledem na okolnosti případu - lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být*“. Zdůrazňuje, že „*[v] tomto ohledu může mít i zdání jistou důležitost, neboť je v sázce důvěra, kterou soudy v demokratické společnosti musí u veřejnosti vzbuzovat [rozsudek ESLP ve věci Ferrantelli a Santangelo proti Itálii ze dne 7. 8. 1996, stížnost č. 19874/92, § 58, obdobně nálezu sp. zn. Pl. ÚS 11/04 ze dne 26. 4. 2005 (N 89/37 SbNU 207; 220/2005 Sb.)]*“.

9. Dovolatel ve svém podání dále zmiňuje, že „*[d]bát na dodržení nestrannosti je povinností soudců. Princip nestranného rozhodování, garantovaný kromě čl. 36 odst. 1 Listiny i čl. 82 odst. 1 Ústavy, je zásadním principem fungování soudní moci a 'je zákonnou, resp. ústavní, jakož i morální povinností soudců tento princip ctít' [sp. zn. I. ÚS 722/05 ze dne 7. 3. 2007 (N 42/44 SbNU 533), sp. zn. II. ÚS 551/03 ze dne 16. 5. 2006 (N 101/41 SbNU 297) a sp. zn. II. ÚS 105/01 ze dne 3. 7. 2001 (N 98/23 SbNU 11)]*. Při plnění této povinnosti musí soudci o nestrannosti uvažovat nejen v subjektivní, ale i v objektivní rovině. Soudce se tedy nesmí spokojit s tím, že se subjektivně necítí být podjatý, ale vždy se musí zabývat i otázkou, zda s ohledem na jemu známé okolnosti případu jsou vyloučeny oprávněné pochybnosti o jeho nestrannosti.“

10. S poukazem na fakt, že uvedená soudcovská povinnost plynoucí z ústavního pořádku se odráží i v zákonné úpravě [podle obviněného ji obecně upravuje zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů], navrhl dovolatel závěrem svého podání přidělení věci jinému senátu.

11. Opis námítky dovolatele byl zaslán k případnému vyjádření **Nejvyššímu státnímu zastupitelství**. To však prostřednictvím státního zástupce u něj činného sdělilo, že se k námitce obviněného nebude vyjadřovat.

III. Posouzení důvodnosti námítky

12. Z citace nosných důvodů podané námítky lze usoudit, že důvod podjatosti členů senátu spatřuje dovolatel ve třech skutečnostech. První skutečností je tvrzená prodleva při řešení otázky vyloučení soudce JUDr. Vladimíra Veselého, druhou skutečností je zvažovaná „náhodnost“ diskuse tohoto soudce s jedním ze zpracovatelů ústavního posudku ve věci odbornosti znaleckých posudků, potažmo posudků zpracovaných v trestní věci dovolatele, a konečně poslední skutečností je ovlivnění členů senátu rozhodujících o vyloučení JUDr. Vladimíra Veselého z rozhodování z důvodů, které vedly k pozitivnímu rozhodnutí senátu o vyloučení jmenovaného soudce.

13. Stran **prvního** ze zmíněných důvodů, jež by podle dovolatele měly vést k závěru o podjatosti zbývajících členů senátu podle § 30 odst. 1 tr. ř. lze uvést, že tento není shledáván opodstatněným. Tvrzení, že „*od 11. 11. 2016 do 14. 12. 2016 uplynula dosti dlouhá doba, po kterou vyloučený soudce ničeho nekonal ve vztahu k oznámení skutečností odůvodňující předmětné usnesení*“, by – v případě své důvodnosti, již by bylo třeba spojit se zjištěním, že nečinnost soudce nabyla rozměru, který odůvodňuje závěr, že je jí porušováno právo obviněného, garantované na ústavní úrovni (čl. 38 odst. 2 Listiny), na projednání jeho věci v přiměřené době – mohlo odůvodnit závěr o podjatosti soudce, jemuž v rámci dělby práce v senátě byla přidělena ke zpracování, který primárně nese odpovědnost za dodržení uvedeného práva obviněného, případně řídicího předsedy senátu, který by (ač by to počet napadlých věcí umožňoval) nezjednal nápravu. Stěží by uvedená skutečnost mohla zavdávat důvod pro vyslovení závěru o podjatosti třetího člena senátu a již vůbec ne soudce náhradního, který až do rozhodnutí, že je jím určen, nemá s rozhodováním věcí senátem, jehož není členem, nic společného.

14. Z pohledu řídicího předsedy senátu (JUDr. Ivo Kouřila) proto zbývá posoudit, zda tvrzená nečinnost JUDr. Veselého dovození závěru činěného dovolatelem opodstatňuje. V daném směru je třeba konstatovat, že dovolatel jednak nepřesně interpretuje skutečnosti, které jsou v daném směru relevantní, jednak nebere na zřetel další okolnosti, které musí být uváženy. V případě prvním jde o to, že zaměňuje údaj vztahující se k datu vydání rozhodnutí senátem (14. 12. 2016) za datum vytykané pozdní reakce JUDr. Vladimíra Veselého, v případě druhém, že závěr o tvrzené neodůvodněné prodlevě činí bez uvážení souvislosti vyřizování dříve napadlých věcí. Datum týkající se rozhodnutí senátu nelze spojovat s okamžikem sdělení skutečností, jež vyloučení soudce zapříčinila (již nařízení neveřejného zasedání k rozhodnutí dané otázky je reakcí JUDr. Veselého, odhlížeje od faktu neformálního sdělení členům senátu, že tuto otázku bude zapotřebí posoudit, v čase tomuto úkonu předcházejícím), včasnost rozhodnutí nelze posuzovat jen při izolovaném náhledu na datum nápadu věci u Nejvyššího soudu, tj. bez přihlédnutí k počtu věcí uvedeným soudcem nerozhodnutých (a jemu přidělených) do daného okamžiku. Ke dni nápadu věci dovolatele k Nejvyššímu soudu vykazoval JUDr. Vladimír Veselý deset dříve napadlých a nerozhodnutých věcí, z nichž některé nebyly rozhodnuty do současnosti. Z hlediska řešení věci dovolatele, tj. rozhodnutí vydaného v neveřejném zasedání, bylo třeba přihlížet i k nutnosti rozhodování věcí napadlých zbylým členům senátu. Vydání rozhodnutí o vyloučení soudce v čase krátce po uplynutí jednoho měsíce od jejího nápadu u dovolacího soudu nelze v situaci, kdy se ve vztahu k ní neuplatňuje žádná zákonem upravená podoba jejího přednostního vyřízení, pokládat za skutečnost, jež by měla svědčit

o podjatosti jak soudce zpravodaje (soudce, jemuž byla v rámci dělby práce v senátě přidělena ke zpracování), či podjatosti dalších členů senátu (včetně řídicího předsedy senátu). Uvedené okolnosti podle názoru senátu o námitce obviněného rozhodující nezakládají důvod pro závěr o potřebnosti vyloučení soudců, kteří ve věci mají rozhodnout, ani z hlediska kritérií, na která s poukazem na rozhodovací praxi Ústavního soudu, případně ESLP upozorňuje dovolatel.

15. K druhému důvodu dovolatelem uplatněnému je třeba uvést následující skutečnosti. Senát námitku obviněného posuzující nedospívá k závěru, že by schůzka soudce JUDr. Vladimíra Veselého se znalcem doc. MUDr. Františkem Vorlem, CSc., resp. na ní proběhlá diskuse, byla iniciována (ať z jedné či druhé strany) z důvodu vytvoření zákonných předpokladů pro následné vyloučení soudce, či z jiného důvodu, který by se týkal věci samotné (ve smyslu nepřípustného ovlivnění soudců ji rozhodujících). V daném směru není důvodu jakkoli zpochybňovat údaje, které byly zohledněny při vlastním rozhodování o vyloučení soudce JUDr. Vladimíra Veselého. Byl-li to on, kdo při plnění povinnosti, na něž apeluje dovolatel, oznámil posuzované skutečnosti v zájmu vyloučení jakéhokoli zpochybnění nestrannosti rozhodování Nejvyššího soudu, pak není důvod spekulovat o tom, že schůzka se znalcem byla realizována z jakéhokoli důvodu spjatého s věcí dovolatele.

16. Důvodnost takového závěru ostatně podporují zjištění, která senát stran dalších pracovních aktivit jmenovaného soudce učinil. Na základě poznatků, jimiž řídicí předseda senátu stran dalších pracovních aktivit členů senátu disponuje, přihlédl senát při posuzování námítky dovolatele i k těm poznatkům (které nabyl z dílčího dokazování provedeného čtením podstatného obsahu vyžádaných spisů sp. zn. Tpjn 34/2016 a sp. zn. Tpjn. 29/2008 postupem podle § 243 tr. ř.), jež nebyly brány v potaz při rozhodování o vyloučení soudce JUDr. Vladimíra Veselého. Tyto byly posouzeny s ohledem na pochybnosti dovolatele, které vyjádřil ve výše zmíněné otázce důvodů setkání jmenovaného soudce se znalcem.

17. Stran namítané skutečnosti lze uvést, že obecně není ničím výjimečným, že v případě setkání osob s právnickým vzděláním, bez ohledu na to, jaké funkce zastávají (soudce, státní zástupce, advokát atd.), dochází k tomu, že jsou diskutovány právní otázky, posuzována existující právní úprava a jsou vyjadřovány názory i ve vztahu k forenzním disciplínám. Obdobné pak platí při setkání právníků se znalci, kteří představují reprezentanty jednotlivých forenzních disciplín. V případě soudce JUDr. Veselého pak byl obsah diskuse se znalcem doc. MUDr. Vorlem, CSc. ovlivněn i tím, že tento se problematikou znaleckých posudků zaobíral i v souvislosti s plněním svých pracovních povinností.

18. Jak vyplynulo z provedeného dokazování, JUDr. Vladimír Veselý byl dne 10. 5. 2016 pověřen jako jeden ze členů trestního kolegia zpracováním stanoviska Nejvyššího soudu k návrhu zákona o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech (sp. zn. Tpjn 34/2016). Na tomto úkolu se aktivně podílel nejen při formulaci písemných připomínek, ale i jako člen pracovní skupiny při projednávání návrhu na ministerstvu spravedlnosti dne 18. 8. 2016. Vzhledem k tomu, že navržená norma řeší i otázku, jak zabezpečit nezbytnou odbornou úroveň zpracovaných posudků, a navržené řešení nebylo shledáno dostatečným (viz např. připomínky k § 33 předkládaného návrhu upravujícího

výkon dohledu) a k přijetí normy dosud nedošlo, konzultoval JUDr. Veselý uvedenou otázku, jak ostatně učinil již v době dřívější (viz jeho zpracování připomínek k návrhu zákona o znalcích a tlumočnících ze dne 7. 8. 2008, sp. zn. Tpjn 29/2008, kde tuto konzultaci se znalcem výslovně zmiňuje) se znalcem doc. MUDr. Františkem Vorlem, CSc.

19. Za pochybení, kterého si je JUDr. Veselý vědom, je třeba pokládat to, že v rámci této diskuse připustil, že nechal vyjádřit stanovisko uvedeného znalce i k posudku zpracovanému v trestní věci obviněného, v níž sice již bylo pravomocně rozhodnuto (dnem 1. 6. 2016), ale v níž dosud neproběhlo řízení dovolací, a to právě s ohledem na možný nápad věci do senátu, jehož je členem (k čemuž následně došlo).

20. S přihlédnutím k těmto poznatkům dospěl senát o námitce obviněného rozhodující, že ani druhá dovolatelem vznesená skutečnost nezakládá důvod pro jeho vyloučení z vykonávání úkonů trestního řízení v jeho věci.

21. **Třetí** skutečnost uplatněná dovolatelem má souvislost s nabytím poznatků, jež vedly k vyloučení soudce JUDr. Vladimíra Veselého, členy senátu o jeho vyloučení rozhodujícími. V dané souvislosti je nezbytné připomenout, že v souvislosti s rozhodováním dne 14. 12. 2016 se tato námitka může týkat pouze soudců dvou, neboť náhradní soudce, ustanovený až po rozhodnutí o vyloučení, tj. JUDr. Michal Mikláš, se na uvedeném rozhodování nepodílel a tudíž ani žádné informace nenabyl.

22. Pro účely posouzení důvodnosti této skutečnosti se jeví vhodné připomenout, na základě jakých skutečností senát o vyloučení JUDr. Vladimíra Veselého rozhodl. V daném směru lze odkázat na odůvodnění citovaného rozhodnutí, v němž Nejvyšší soud uvedl následující skutečnosti: „*V posuzované trestní věci byl zpracován revizní znalecký posudek znaleckého ústavu Oddělení soudního lékařství Nemocnice České Budějovice a.s., v jehož čele stojí doc. MUDr. František Vorel, CSc., který byl k tomuto znaleckému posudku rovněž vyslýchán v hlavním líčení. Soudce JUDr. Vladimír Veselý byl s tímto znalcem, s nímž se osobně zná, v měsíci říjnu 2016 na obědě, v jehož průběhu se pozornost v rámci diskuze o běžných záležitostech obrátila i na problematiku profesní, v rámci níž přišla řeč i na otázky znalecké činnosti a možných vad, které při zpracování znaleckých posudků mohou nastat. V této souvislosti byla zmíněna i trestní věc obviněného Petra Kramného a v ní podané znalecké posudky, přičemž znalec sdělil své hodnotící stanovisko ke znaleckému posudku zpracovanému k návrhu obhajoby. [...] Senát Nejvyššího soudu dospěl v tomto případě k závěru, že vztah jmenovaného soudce k osobě znalce doc. MUDr. Františka Vorla, CSc., nezakládá (ostatně jako v jiných věcech, v nichž rozhodoval) žádnou pochybnost o nestrannosti soudce, avšak vzhledem k výše zmíněným skutečnostem (sdělení hodnotícího stanoviska znalcem) by se mohla jeho způsobilost nestranně rozhodnout jevit jako objektivně zpochybnitelná z důvodu jeho vztahu k projednávané věci.*“ Citovaný závěr o možném vnímání JUDr. Vladimíra Veselého jako soudce podjatého učinil senát i s přihlédnutím v odůvodnění rozhodnutí citovanému právnímu názoru obsaženému v rozhodnutí ESLP ve věci *Piersack proti Belgii* ze dne 21. 9. 1982, § 30, či rozhodnutí téhož soudu ve věci *Wettstein proti Švýcarsku* ze dne 21. 12. 2000, § 42 – 44, resp. též názoru vyplývajícímu z nálezu Ústavního soudu ze dne 18. 6. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 7/02.

23. Senát Nejvyššího soudu, právě v zájmu vyloučení jakýchkoli pochybností, jež by mohly vést ke zpochybnění objektivitě rozhodování Nejvyššího soudu ve věci dovolatele, s přihlédnutím k tomu, jak je daná otázka interpretována i konkrétně, ve vydaném usnesení zmiňovanými rozhodnutími, dospěl k závěru, že sdělení hodnotícího stanoviska znalce soudci, který se na rozhodování věci má podílet, mimo procesní prostor k tomu určený, tj. mimo rámec dokazování prováděného orgánem činným v trestním řízení ve věci, v němž byl znalecký posudek (a v něm obsažené odborné hodnotící stanovisko) podán, je takovou skutečností, jež může, zejména na straně obhajoby, oprávněně vyvolávat pochybnosti o nepodjatosti soudce, jenž byl s takovým hodnocením seznámen. V důsledku toho, aniž by zohledňoval samotný vnitřní postoj daného soudce, který je z pohledu splnění zákonných podmínek pro vyloučení orgánu činného v trestním řízení postupem podle § 30 odst. 1 tr. ř. irelevantní (viz nálezy sp. zn. II. ÚS 105/01: „... *subjektivní hledisko účastníků řízení, případně soudců samotných, je podnětem pro rozhodování o eventuální podjatosti, avšak rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního.*“) dospěl senát k závěru, že zákonné podmínky pro vyloučení JUDr. Vladimíra Veselého z rozhodování jsou splněny.

24. Uplatnil-li nyní dovolatel námitku podjatosti i ostatních členů senátu, pak je nutno přiznat, že tak učinil důvodně. Podstatou, pro kterou došlo k vyloučení JUDr. Vladimíra Veselého z vykonávání úkonů trestního řízení, totiž nebyla okolnost jeho bližší znalosti se znalcem doc. MUDr. Františkem Vorlem, CSc., ani samotný fakt jejich setkání - nejednalo se o setkání motivované řešením věci dovolatele a tudíž nějakou schůzku utajenou (tento charakter je vyvrácen samotným oznámením její existence JUDr. Vladimírem Veselým), nýbrž charakter informace, které se mu na tomto setkání dostalo. Právě fakt sdělení hodnotícího stanoviska byl tou skutečností, jež vedla senát o podjatosti soudce rozhodující k závěru, že je tu vztah uvedeného soudce k věci, který odůvodňuje vydání pozitivního rozhodnutí ve smyslu § 30 odst. 1 tr. ř.

25. Námitka, kterou dovolatel uplatnil, je logickým rozvedením toho, na čem založil senát své rozhodnutí ze dne 14. 12. 2016. Již ve svém tehdejší usnesení připomenul právo obviněného na nestranný a nezávislý soud poukazem na čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 36 odst. 1 Listiny (bod 8 odůvodnění), pro jehož faktickou realizaci přistoupil k aplikaci § 30 odst. 1 tr. ř. co se týče JUDr. Vladimíra Veselého.

26. Nestrannost rozhodujícího orgánu, kterou je ve smyslu citovaných norem třeba zabezpečit, musí nabýt podoby nezpochybnitelnosti jeho nepodjatosti, což znamená, že důvod k vyloučení soudců nastává již tehdy (viz nálezy sp. zn. I. ÚS 167/94), „*jestliže ,lze mít pochybnosti o jejich nepodjatosti‘.*“. Rozvinutí této myšlenky, opřené i o rozhodovací praxi ESLP, obsažené v nálezu sp. zn. III. ÚS 441/04 zdůrazňuje, že „*nestrannost soudu má dva aspekty: nestačí, že se soudce subjektivně necítí být podjatý k účastníkům či věci, ale i objektivně nahlíženo musí být vyloučeny veškeré oprávněné pochybnosti o jeho nestrannosti, přičemž i pouhé zdání v tomto směru může mít význam...*“. V důsledku toho by měl být vyloučen soudce, u něhož existuje opodstatněná obava, že není zcela nestranný, neboť je v sázce jeho důvěryhodnost, kterou soudní moc musí vzbuzovat v demokratické společnosti zejména u účastníků řízení (srov. rozhodnutí ESLP ve věci *Piersack proti Belgii*, či ve věci *Wettstein proti Švýcarsku*).

27. S přihlédnutím k uvedenému je nutno konstatovat, že okolnost, že zbývající soudci senátu č. 6 v souvislosti s rozhodováním o vyloučení soudce JUDr. Vladimíra Veselého byli konfrontováni s názorem, který stran úrovně odbornosti posudku, resp. správnosti jeho závěrů (při minimalizaci konkretizace takového sdělení) znalec doc. MUDr. František Vorel, CSc. v přítomnosti JUDr. Veselého projevil, může zakládat důvod pro jejich vyloučení, neboť pro to dostačuje i *pouhé zdání* zakládající pochybnost o jejich nepodjatosti. Jinými slovy vyjádřeno, i když zbývající členové nepřišli do osobního kontaktu se znalcem a informace jím sdělené jim byl poskytnuty jen zprostředkovaně a toliko v jejich obsahovém vymezení, za situace, že dospěli k závěru, že jejich obsah odůvodňuje rozhodnutí o vyloučení JUDr. Vladimíra Veselého, pak lze oprávněně dovodit, že z téhož důvodu nastává důvod pro vyloučení i jich samých, neboť zřejmě není jak rozptýlit pochybnosti (i na tom nejnižším stupni dostačujícím pro pozitivní rozhodnutí), jež důvod k aplikaci § 30 odst. 1 tr. ř. pro jejich vztah k věci zakládají. V daném směru lze připomenout, že při tomto posuzování hraje, byť ne rozhodující roli i hledisko obviněného (viz rozhodnutí ESLP ve věci *Chmelír proti České republice*: „...při zkoumání, zda v určité věci existují legitimní důvody svědčící o nedostatku nestrannosti soudce, je třeba vzít v úvahu i hledisko obžalovaného, přestože toto nehraje rozhodující roli. Určujícím prvkem je to, zda je možné považovat obavy dotčené osoby za objektivně ospravedlnitelné...“).

28. Při uvážení faktu, že závěry posudku znaleckého ústavu Oddělení soudního lékařství Nemocnice České Budějovice, a.s., jsou – jak uvádí obviněný ve své námitce podjatosti „*obecnými soudy hodnoceny jako jeden z usvědčujících důkazů*“, tj. obecně vyjádřeno jedním z podstatných důkazů, jejichž zhodnocení v dané věci bylo (v kontextu s jinými důkazy) třeba provést při rozhodování o vině dovolatele, pak – i s ohledem na jeho přístup k hodnocení zpracovaných znaleckých posudků (viz pasáže dovolání týkající se znaleckého zkoumání) a celkový způsob jeho obhajoby – je třeba dospět k poznatku, že znalost informace o hodnotícím stanovisku zpracovatele jednoho znaleckého posudku vyjádřená mimo procesní rámec, jíž se při rozhodování o vyloučení dostala i zbývajícím členům senátu, může zavdávat úvahy o jejich ovlivnění a tím i o zpochybnění jejich nestrannosti.

29. Z těchto důvodů shledal senát rozhodující o námitce podjatosti důvod pro vyloučení soudců JUDr. Ivo Kouřila a JUDr. Jana Engelmana z rozhodování ve věci dovolatele (a to na základě seznámení se se skutečnostmi zakládajícími důvod pro jejich vyloučení při jednání dne 14. 12. 2016). Důvod pro jejich vyloučení, a tím aplikaci § 30 odst. 1 tr. ř., je dán potřebou zamezení vzniku jakékoli, byť sebemenší pochybnosti o nestrannosti rozhodování Nejvyššího soudu ve věci dovolatele.

30. Z důvodu zamezení vzniku „tzv. dominového efektu“, neboť v situaci vyloučení všech stálých členů senátu č. 6, k čemuž postupným rozhodnutím o vyloučení soudců JUDr. Veselého a následně i soudců JUDr. Kouřila a JUDr. Engelmana došlo, přichází podle rozvrhu práce Nejvyššího soudu pro rok 2017 ve znění účinném od 12. 1. 2017 [část Zásady o přidělování věcí – bod II. písm. e)] přidělení věci senátu zastupujícímu, jímž je senát č. 7, jehož členem je JUDr. Michal Mikláš, rozhodl senát rozhodující o námitce dovolatele ze stejných důvodů i o vyloučení posledně jmenovaného soudce, neboť tomu se při rozhodování o podaném návrhu dostalo stejných informací, jež mohou (z hlediska objektivního) důvodně zakládat pochybnosti i o jeho nestrannosti. Uvedeným řešením se zabraňuje tomu, aby byla následně vznesena podjatost tohoto soudce, jenž by se měl nadále

podílet na rozhodování věci dovolatele společně s dalšími soudci určenými rozvrhem práce.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení není stížnost přípustná.

V Brně dne 19. ledna 2017

JUDr. Ivo Kouřil v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Eva Veškrnová